

**„Nu văd de ce nu
am cînta așa ceva...”**

„Așa ceva nu trebuia cîntat. Nu mă așteptam din partea timișorenilor la asta” — a declarat dl. consilier municipal Heredi Gustav. Indignarea d-lui Heredi s-a datorat faptului că duminică, în încheierea festivității de acordare a plachetei de „Oraș Erou” prilejuită de prezența la Cluj-Napoca a participanților la „Marșul Recunoștinței”, dl. Dan Iosif, solicitat de cei prezenți, a cîntat o versiune a cîntecului „Deamne ocrotește-i pe români”. Textul folosit, o condamnare a tendințelor hordhyste de stăpînire a Ardealului, gustat de cei prezenți, a stîrnit protestul consilierului municipal clujean al UDMR. La ieșirea din sală, la reproșul făcut de dl. Heredi, dl. Dan Iosif a răspuns: „Nu văd de ce nu am cînta așa ceva. Tot așa cum nu văd de ce dumneata, care te-ai născut și trăiești în România, te consideri altceva decît cel ălean român.” (E.S.)

SUMAR

- Agenda/2
- Roza vînturilor/3
- Viața politică/4
- Publicitate/5-9
- Diverse/9-10
- Cultura/11
- Sport/12

ADEVĂRUL
de
CLUJ
ziar independent

ANUL VI NR. 1289
ISSN 1220-3203

MARTI
20 DECEMBRIE 1994

12 PAGINI 100 LEI

Vremea se va încălzi, cerul va fi variabil. Vînt slab la moderat din S. Temperaturile maxime se vor situa între 2 și 5 grade. Local ceață persistentă: ieri, la ora 12, la Cluj-Napoca erau 0 grade, iar presiunea atmosferică măsura 741,4 mm Hg (Constanța Nagy, meteorolog de serviciu).

**BREȘĂ ÎN UNANIMITATEA
PARLAMENTARILOR**

Valer CHIOREANU

S-au scris mult pe tema unanimității cu care parlamentarii au votat o lege prin care o parte a veniturilor personale, deloc neînsemnată, este scutită de impozit. Muncitori, pensionari, cadre didactice și-au exprimat părerea total negativă față de un asemenea act, pe care ei l-au considerat ilegal și imoral. Însă, cum se întâmplă întotdeauna la români, cei vizați și-au văzut de treabă, știind că zarva în jurul hotărîții lor va trece și își vor vedea de treburi.

Iată însă că parlamentarii PD au reacționat în întimpinarea revoltei cetățenilor, precizînd că nu sînt de acord cu hotărîrea de neimpunere a indemnizațiilor. Sigur, se pot face tot felul de speculații pe marginea acestei inițiative. Aceiași lideri ai PD au votat în Parlament cu amîndouă mîinile respectiva lege, pentru ca apoi, văzînd reacția cetățenilor, să meargă pe mîna acestora. Explicațiile sînt prolix prezentate. Astfel, într-o scrisoare adresată președintelui României, grupul parlamentar al Partidului Democrat cere aresului să nu promulge legea privind scutirea de impozite a parlamentarilor. Semnatarul scrisorii consideră că o asemenea prevedere încalcă spiritul Constituției țării și tinde să creeze o categorie privilegiată de cetățeni — parlamentarii — scutiți de la plata unui impozit valabil pentru ceilalți români. PD dorește să se reanalizeze proiectul de lege și să se elimine prevederea menționată. Nicăieri nu se spune însă că parlamentarii semnatar ai scrisorii renunță la suma de bani încasată în plus.

Lucrurile par a fi clar exprimate. Numai că intervine declarația vicepreședintelui PD, Radu Berceanu, în legătură cu scrisoarea parlamentarilor pe care îl conduce. „În esența ei, problema respectivă nu subminează vitalitatea și eficiența activității parlamentarilor”, afirmă Radu Berceanu. Am putea spune că o înviorează de-a dreptul, dacă n-am ști că prezenta parlamentarilor la ședințe nu este determinată de mai mulți bani primiți, ci de cheful și interesele lor. „Nu este o crimă de a scuti de impozitare cheltuielile specifice unui parlamentar aflat trei sferturi din an în deplasare” — adaugă Radu Berceanu, lăsînd

(Continuare în pag. 4)

**Mărturisesc un botez,
și mărturisesc păcatele!**

● Azi: Înaintea praznicului Nașterii după trup a Domnului;

Sf. Sfințit Mc. Ignatie Teoforul.
● Miine: Sf. Mc. Iuliana din Nicomedia; Sf. Temistocle.
● Vi felicităm pe toți cei care, împărtășind taina Botezului, poartă unul din numele sacre, pomenite mai sus.

5 ANI DE LA REVOLUȚIA ROMÂNĂ DIN DECEMBRIE '89

MARȘUL RECUNOȘTINȚEI

Municipiul Cluj-Napoca a fost duminică gazda participanților la Marșul Recunoștinței, consacrat comemorării a 5 ani de la Victoria Revoluției din Decembrie 1989.

În cursul dimineții, la Monumentul Eroilor Revoluției din Cimitirul Eroilor a fost oficiată o slujbă de pomenire și au fost depuse jerbe de flori din partea președinției, guvernului, Asociației Naționale a Revoluționarilor, a unor asociații ale revoluționarilor din Timișoara și Cluj-Napoca, prefecturii, consiliului județean, primăriei clujene, inspectoratului Județean de Poliție, Comandamentului Armatei a 4-a „Transilvania”, precum și

din partea unei delegații din Republica Moldova.

Participanții la Marșul Recunoștinței și oficialitățile locale au asistat apoi la dezvelirea și sfințirea plăcilor comemorative amplasate la intrările în Municipiul Cluj-Napoca, de pe Calea Turzii și Calea Florești. Sub plăcile comemorative, pe care sînt înscrise cuvintele „Oraș Martiri — Cluj-Napoca. Cîste eroilor 1989—1994”, au fost depuse jerbe de flori din partea președen-

ției, guvernului, prefecturii, consiliului județean, primăriei clujene și asociațiilor de revoluționari.

La festivitatea ce a urmat, la Primăria Municipiului Cluj-Napoca, domnul Dan Iosif — consilier prezidențial — a înmînat d-lui Gheorghe Funar, primar al municipiului, în numele Asociațiilor de Revoluționari din România și a participanților la Marșul Recunoștinței, placheta de „Oraș Erou”. De asemenea, au mai fost înmînate Diploma de Onoare, din partea Guvernului României și plachetele comemorative.

Au rostit alocuțiuni de mulțumire domnii Gheorghe Funar, Grigore Zanc, prefectul județu-

(Continuare în pag. 4)

Emil STANCIU

**PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR COMEMORATIVE
DE LA CLUJ-NAPOCA**

Asociația pentru Adevărul Revoluției din județul Cluj organizează azi, 20 decembrie, de la ora 14, în sala fostei Primării din Piața Unirii nr. 1, un simpozion cu tema „Revoluția română și implicațiile ei în viața politică și economico-socială a țării”. Vor participa personalități de seamă ale vieții politice, istorice, juridice.

Miercuri, 21 decembrie, începînd cu ora 10, se va desfășura un marș comemorativ pe traseul Pod Horea, strada Doja, Piața Unirii, B-dul Eroilor, Calea Turzii, Cimitirul Eroilor. În jurul orei 12, în Cimitirul Eroilor și cimitirul Mănăstur, se vor săvîrși slujbe de pomenire, după care se vor depune coroane de flori. Coroane de flori vor fi depuse și în locurile unde au căzut eroii martiri.

Joi, 22 decembrie, la ora 12, copiii eroilor martiri și ai răniților sînt invitați în Sala mare a Primăriei din strada Moșilor, unde vor primi cadouri de Crăciun.

UN NOU ALIMENT

pentru COPII și ADULȚI, de la 4 luni la 99 ani,

În toate bucătăriile.

Informații la tel. **133512, 134213.**

(291013)

● **CECENIA.** Numeroase explozii au putut fi auzite, dinspre centrul capitalei cecene, Groznîi. Potrivit unui membru al unei organizații ruse a drepturilor omului, aflat în capitala cecenă, exploziile au fost provocate de trecerea baricadei supersonice de către avioanele ruse la joasă altitudine. La sfîrșitul zilei de duminică, mai multe bombe au fost lansate asupra turnului televiziunii cecene, la 15 kilometri de Groznîi, fără a-și atinge ținta, dar avînd casele din jur. Potrivit Har-Tass, trupele rusești au lansat, duminică, seara, o ofensivă pe direcția Groznîi. În jurul orelor 20.00 GMT, la marginea capitalei s-au declanșat, confruntări între trupele de asalt ruse și apărătorii ceceni, care în ciuda rezistenței, au fost siliți să se retragă. Kremlinul a respins, duminică seara, ultima ofertă de negocieri a președintelui Djohar Dudaev, care afirma că este gata să participe la o inițiativă cu emisarii președintelui Elțin.

● **BOSNIA.** Fostul președinte american Jimmy Car-

ter a sosit, duminică după-amiaza, la Sarajevo — a doua etapă a misiunii sale de mediere în conflictul bosniac. El a început acest turneu la solicitarea liderului sîrbilor bosniaci, Radovan Karadžić.

● **SUA/COREEA.** Unul dintre cei doi piloți ai elicopterului american doborât de către Coreea de Nord la nord de zona demilitarizată, și-a pierdut viața, celălalt fiind nevătămat, a anunțat, duminică, președintele SUA, Bill Clinton.

● **PAKISTAN.** Șase persoane au fost neise, duminică, la Karachi (dintre care trei de către forțele de ordine) și 20 răniți, în timp ce o grevă generală a paralizat capitala economică a Pakistanului. Motivul grevei a fost protestul împotriva arestării ucigașilor a opt persoane într-o moschee, la 8 decembrie.

● **ISLAMABAD.** Pakistanul a cerut tuturor părților implicate în conflictul ceceni să depună eforturi mai mari pentru găsierea unei soluții pașnice, informează

Mena citată de France Presse. O declarație dată publicității în noaptea de duminică spre luni afirmă că guvernul de la Islamabad urmărește îndeaproape situația din Cecenia și cere sporirea eforturilor pentru evitarea vărsării de sînge, precizează sursa citată.

● **MOSCOVA.** Președintele Boris Elțin l-a numit pe vicepremierul Nikolai Egorov în funcția de reprezentant al Rusiei în Cecenia, a anunțat luni canalul de televiziune particulară „2X2”, citat de AFP. În opinia sursei respective, desemnarea lui Egorov semnifică faptul că Rusia ar putea impune un fel de administrație directă în Cecenia, dacă această republică separatistă din Caucaz ar accepta sau ar fi constrinsă să renunțe la independența sa, nerecunoscută de Moscova. În decretul semnat luni, președintele Elțin menționează că reprezentantul său va răspunde de „normalizarea situației și de restabilirea legii constituționale și a ordinii pe teritoriul Ceceniei”.

ROZA VINTURILOR

Japanese Finance Minister MASAYOSHI TAKEMURA

Masayoshi Takemura, ministrul japonez de finanțe (stinga) și senatorul american Jesse Helms, președintele comisiei senatoriale pentru probleme externe (dreapta) văzuți de IURIE

Senator JESSE HELMS
Incoming Senate Foreign Relations Committee chairman

Posibili candidați

● SUA: UNII DEMOCRAȚI SE GINDESC DEJA LA UN CANDIDAT, ALTERNATIVĂ A LUI BILL CLINTON ●

(Reuter)

După ce republicanii au preluat controlul asupra ambelor Camere ale Congresului, ca urmare a alegerilor din luna trecută, cotele de popularitate ale președintelui american au continuat să scadă. Un sondaj de opinie realizat recent ilustra faptul că două treimi dintre alegătorii democrați doresc un alt democrat care să-i ia locul în 1995.

Comentarii democrați care semnează articole în presă, precum și donatori de fonduri ai partidului, au început să discute și să scrie despre o mișcare pentru „înțurcarea lui Clinton”. Nici una dintre personalitățile importante ale partidului nu s-au alăturat încă acestor mișcări.

Dar alegerea unui președinte din interiorul propriului său partid presupune resurse financiare și organizatorice uriașe și nu este clar cine ar putea fi capabil să susțină o campanie credibilă chiar și împotriva unui lider atât de vulnerabil ca Bill Clinton. Asemenea rivali au reușit rareori să înlocuiască un președinte, dar pot, în schimb, să provoace prejudicii politice serioase.

Singurul democrat care pînă în prezent a afirmat că ar putea candida împotriva lui Bill Clinton este militantul în domeniul drepturilor omului Jesse Jackson, care a candidat fără succes

pentru a fi desemnat candidat al Partidului Democrat pentru alegerile din 1984 și din 1988. De data aceasta Jesse Jackson afirmă însă că ar putea candida ca independent. Deși în general nu este considerat ca fiind capabil să-l învingă pe Clinton, Jesse Jackson l-ar putea lipsi de voturile masive ale negrilor.

Senatorul de Nebraska, Bob Kerrey — care a pierdut în favoarea lui Bill Clinton în cursa pentru desemnarea candidatului în 1992 — este adesea menționat ca un posibil oponent. El a afirmat însă în repetate rânduri că nu se gindește să candideze.

Fostul senator de Massachusetts, Paul Tsongas — cel mai formidabil rival al lui Clinton în cursa din 1992 pentru desemnarea candidatului partidului pentru alegerile prezidențiale — a afirmat că, recent, unii democrați au apelat la el, dar că nu este interesat. El i-a scris însă generalului în retragere Colin Powell, lăsînd să se înțeleagă că acest erou militar foarte popular ar putea candida în alegerile prezidențiale ca reprezentant al unui al treilea partid, de centru.

Unii democrați proeminenți au început să discute cum să îl convingă pe Bill Clinton să se dea de-o parte în mod elegant și să-l lase pe vicepreședintele Al Gore să preia conducerea listei de candidați ai partidului în 1996. Colaboratorii apropiați ai lui Clinton afirmă că el are un temperament de luptător și este prea mîndru ca să abandoneze de bunăvoie. Potențialii oponenti sînt avertizați să nu-l subestimeze pe președinte. „El va candida și va candida cu toată energia. A atins punctul cel mai jos și acum nu are unde să meargă decît în sus”.

RUȘII SÎNT ALARMAȚI DE SPORIREA FORTELOR CE PROVIN DIN FOSTUL KGB

(Reuter)

Mișcări misterioase ale armatei și serviciilor speciale de securitate tot mai puternice, cu rădăcini în KGB, stîrnesc temerile că Rusia este în pericol de a redeveni un stat polițienesc. Autoritățile ruse resping posibilitatea revenirii unui astfel de stat. Dar temerile au fost alimentate de o serie de incidente din ultimele săptămîni, precum și de faptul că Moscova folosește forța în regiunea rebelă Cecenia. Consiliul Securității al președintelui Boris Elțin, care reunește miniștrii securității și apărării, se transformă, și el, dintr-un organism consultativ într-un puternic organ de luare a deciziilor. Incidentele au luat o latură atât tragică, atunci cînd bombele rusești au ucis oameni nevinovați în Cecenia, cît și comică, atunci cînd serviciile speciale au fost aproape de a declanșa un schimb de focuri în centrul Moscovei. Dar toate au implicat forțele armate sau organizațiile de securitate care au apărut după „decesul” KGB.

Întîmplările par a fi dintr-un roman polițist, dar ele au devenit fapte cotidiene într-o țară ce posedă un uriaș potențial nuclear. Astfel, într-unul din cazuri, serviciul oficial de contrainformații (FSK) a recrutat în secret ofițeri din unități de elită ale armatei și s-a oferit să-l plătească pentru a lua parte la o încercare a opoziției cecene sprijinite de Moscova de a-l înlocui pe liderul separatist Djohar Dudaev. Atacul a eșuat și zeci de militari ruși au fost capturați.

Dar autoritățile ruse i-au renegat, calificîndu-l drept mercenari. Apoi, avioanele au bombardat Cecenia în mai multe rânduri, ucigînd cetățeni de rînd. La început Rusia a respins orice răspundere, dar, în fața unor dovezi tot mai numeroase, FSK și armata au recunoscut.

Folosirea forței armate de către Rusia pentru supunerea Ceceniei dornice de independență provoacă neliniște în tabăra democraților a Rusiei. „O dată ce autoritățile noastre vor căpăta gustul de a lua decizii simple pe calea forței și o dată ce se vor alătura generalilor, ele nu se vor mai putea opri”.

FSK a intrat în centrul atenției, recent, după o aparentă înfrîngere din partea unui alt serviciu secret — garda personală a lui Elțin. Forța gărzii lui Elțin a reieșit atunci cînd Evgheni Savostianov a declarat că a fost demis din funcția de șef adjunct al FSK la numai cîteva ore după confruntarea cu aceasta. Savostianov s-a deplasat personal atunci cînd guvernatorul uneia din principalele bănci comerciale din Moscova a făcut apel la FSK, deoarece bărbatul înarmați neidentificați înconjuraseră sediul băncii și Primăria Moscovei. La început, persoane misterioase au ignorat ordinul său de a se identifica și au opus rezistență ofițerilor FSK ce l-au reținut pe unii dintre ei. „După ce s-au făcut verificările, s-a stabilit că acei cetățeni aparțineau gărzii președintelui rus. Cîteva ore mai tîrziu eu am fost eliberat din funcție” a spus Savostianov. Recentele sondaje de opinie îl plasează pe șeful gărzii lui Elțin, Aleksandr Korjakov, printre primarele zece persoane politice cele mai influente.

Tragedia bosniacă, terorismul și imaginea Islamului în lumea occidentală au făcut obiectul intervențiilor și al discuțiilor celor aproximativ 50 de șefi ai delegațiilor prezente la cea de-a 7-a reuniune la nivel înalt a Organizației Conferinței Islamice (OCI) de la Casablanca. Șefii de stat și de guvern au hotărît ca fiecare stat membru al OCI să furnizeze între 300.000 și 5 milioane de dolari în cadrul unui program special OCI/Banca Islamică de Dezvoltare (BID) sub formă de ajutor pentru Bosnia-Herțegovina.

sustin poziția srbă”.

Președintele Izetbegović, prezent și el la Casablanca, s-a declarat satisfăcut de rezoluțiile reuniunii la nivel înalt, subliniind însă că ele trebuie „să fie puse în practică”. El a respins totodată propunerile de pace în șase puncte ale planului prezentat de liderul srbilor bosniaci, Radovan Karadžić, afirmînd: „Nu avem nevoie de vorbe, ci de acțiuni”.

Pentru prima dată terorismul — „inclusiv terorismul de stat”, așa cum se arată în Declarația de la Casablanca — și extre-

IN CENTRUL CELEI DE A 7-A REUNIUNI O.C.I. DE LA CASABLANCA

Bosnia, extremismul și imaginea islamului

(AFP, Reuter)

Gata să întărească trupele musulmane ale FORPRONU (Forța de Protecție a Națiunilor Unite în fosta Iugoslavia), membrele OCI au hotărît să ceară trupe pentru a asigura o acțiune eficientă a FORPRONU, exprimîndu-și posibilitatea de a contribui la aceasta în eventualitatea unei retrageri a unităților FORPRONU. Statele membre ale OCI și-au reiterat poziția privind embargoul asupra armelor, decretat de Consiliul de Securitate al ONU și care, în opinia lor, „nu se poate aplica nici juridic și nici moral Bosniei-Herțegovina”.

Membrele OCI sînt conștiente că soluționarea dramei bosniace nu poate fi găsită decît cu concursul ONU și al NATO, deci al occidentalilor. De aceea ele au hotărît să sporească presiunile, atît asupra Consiliului de Securitate al ONU cît și asupra Grupului de contact — Germania, Franța, Marea Britanie, Rusia și SUA — cu care propriul grup de contact al OCI se va întîlni în curînd la Geneva.

Statele membre ale OCI și-au exprimat de asemenea regretul față de orice ajutor direct sau indirect adus agresorilor srbici și au hotărît să reexamineze relațiile economice ale țărilor membre ale OCI cu statele care

mismul islamistilor au fost evocate în profunzime de participanți, mai ales de regele Hasan al II-lea al Marocului, de președintele Egiptului, Hosni Mubarak, și de secretarul general al OCI, Hamid al Gabel.

Participanții au hotărît un număr de măsuri destinate eradicării violenței islamice. A fost astfel adoptat „un cod de conduită, care subliniază că „nu există nici o justificare” pentru terorism. Statele membre ale OCI s-au angajat de asemenea „să nu participe, să nu finanțeze și să nu susțină — direct sau indirect — acțiunile extremiste” și să-și înlățească colaborarea. În acest sens.

IN ACEASTA PAGINA PUBLICAM MATERIALE FURNIZATE DE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE PRESĂ

NATIONAL NEWS AGENCY

PRECUM ȘI DIN ALTE SURSE

GERMANIA: TAXA DE AUTOSTRADA PENTRU CAMIOANE

La 9 februarie 1994 Belgia, Luxemburg, Olanda, Danemarca și Germania au semnat un acord privind solicitarea de taxe pentru folosirea anumitor străzi de către vehiculele utilitare de mare tonaj. Prin legea din 30 august 1994, în Germania acest acord a fost transformat în legislație internă. Cele mai importante reglementări, care intră în vigoare începînd cu anul viitor sînt următoarele:

● Se plătește taxă pe toate autostrăzile federale pentru vehicule destinate în exclusivitate transportului de mărfuri și care au o greutate totală de cel puțin 12 tone.

● Există taxe zilnice, săptămînale, lunare și anuale.

● Dovada achitării taxei se face printr-o adeverință pe care șoferul trebuie să o aibă asupra sa.

● Evidența plății taxelor și controlul se face de către Oficiul Federal pentru Transporturi. În afară de aceasta, controalele vor fi efectuate și de autoritățile vamale, poliția de graniță și de poliția landurilor.

● Nerespectarea prevederilor acestei legi poate fi pedepsită cu amenzi de pînă la 10.000 mărci germane.

● Taxele vor fi vîrsate în contul Federației. S-a asigurat ca obținerea adeverinței să decurgă fără probleme, deoarece poate fi procurată la majoritatea benzinăriilor, parcarilor, atelierelor și garajelor care se află pe autostrăzi sau în apropierea intrărilor în autostradă.

● În final este vorba de aproximativ 6.000 de terminale pentru achitarea taxei. În cursul acestei luni vor sta la dispoziție 5.000 de terminale.

Pentru eliberarea adeverințelor pe termen lung, funcționează, începînd de acum, terminale la asociații, Cooperativa Traficului Rutier și la Oficiul Federal pentru Transportul Mărfurilor și la filialele acestuia. Același lucru este valabil și pentru o serie de stații de benzină de pe autostradă, precum și pentru cele de la intrările în autostradă. Aceste locuri de eliberare a adeverințelor pot fi recunoscute datorită unui simbol special.

● În afară de aceasta, și la punctele de intrare în țară, în apropierea granițelor vor fi suficiente centre de eliberare a adeverințelor.

● Imediat ce va fi introdusă taxa respectivă în Danemarca, Belgia, Luxemburg și Olanda, potrivit acordului, adeverințele obținute vor fi valabile și pe teritoriul acestor țări.

BRESA IN UNANIMITATEA ...

(Urmare din pag. 1)

Impresia că renunță cu mare greutate la acei bani, dar o face în cele din urmă ca un hafir adus populației.

De fapt, motivul principal al acțiunii parlamentarilor PD este cîștigarea unei popularități care să dea greutate unei inițiative cu mult mai importantă. Aceasta a prezentării unei moțiuni de cenzură împotriva guvernului. Se știe, partide din opoziție, în primul rînd PL-93, au dorit o asemenea moțiune de cenzură, dar cum voturile se obțin greu în Convenția Democratică, acțiunea tinerilor liberali s-a născut moartă. Tîșnind pe un culoar favorabil, PD a captat interesul opoziției și al susținătorilor acestei, cu toții doritori a face zile fripte guvernului și partidelor care îl susțin. De aceea, toate partidele din Convenție s-au angajat să susțină inițiativa PD. Chiar și cele ai căror lideri sînt convinși de insuccesul ei. Faptul nu are importanță, coalițarea opoziției nu poate duce decît la înviorarea ei într-un moment cînd motivele dezbinării precumpănesc în fața celor ale unității. Chiar dacă moțiunea va cădea, PD cîștigă mult în ochii Opoziției, în încercarea de a determina natura relațiilor sale cu celelalte partide din Convenție și locul pe care îl poate ocupa în ansamblul acestora.

MARSUL...

(Urmare din pag. 1)

lui, Victor Constantinescu — președintele Consiliului județean și Aurel Coltor — președintele Asociației Revoluționarilor din Cluj-Napoca. Au mai luat cuvîntul dl. Deputat Valeriu Matci din Parlamentul de la Chișinău și Dorin Maior Lazăr — președintele Uniunii Naționale a Asociațiilor Revoluționarilor din România. Vorbitorii au subliniat în cuvîntul lor nevoia de unitate, de adevăr, de scoatere la iveală a adevărului despre Revoluția din Decembrie, condiție esențială pentru a realiza o reală concordanță socială în România.

Participanții la adunare au scandat „Unitate — Unitate!”, „România — România!”, s-a citit „Basarabia măreață”, „Doamne ocrotește-i pe români” etc.

În cursul dimineaștii, participanții la Marșul Recunoștinței au părăsit municipiul Cluj-Napoca îndreptîndu-se spre Sibiu.

Cel mai aprig contestat articol al constituției noastre și refuzat categoric de către o anumită minoritate este cel ce poartă numărul unu: „România este un stat național, unitar, indivizibil”. Cum adică național, zic ei, cînd o statistică numără nu mai puțin de 14 minorități? Teoretic au dreptate dacă prezentăm numai această cifră. Numai că limbajul cifrelor este sec și mai ales implacabil. În primul rînd acest amalgam de naționalități nu întruște decît 10,53 la sută, cu o singură excepție, toate celelalte fiind la ordinul de sute de mil, zeci de mii și chiar mai puțin. În schimb, națiunea română este net dominantă cu ale ei 89,47 la sută. Astfel nici nu se poate pune problema că pe undeva formularea acestui articol ar fi o exagerare sau un neadevăr. Mai, nou sîntem acuzați de persoane „bivovitoare” că am împrumutat această sintagmă de stat național din lada de gunoi a

istoriei, un concept rău mirositor pentru nasul fin al unei anumite etnie. Așa o fi. Dar dacă tot sîntem trimiși la lada de gunoi a istoriei, ia să răscolim oleacă acest gunoi ce zace acolo de dinainte de 1918. Spre surprinderea noastră vom găsi

Surprizele unei „lăzi cu gunoi”

acolo, printre alte vechituri și un stat care la vremea sa se intitula pompos „stat național maghiar”. Și dacă tot am răscolit, să mergem pînă la capăt și să vedem cum era alcătuit acest stat național din punct de vedere etnic. Iată, pe baza statisticilor ungare din 1910, care era populația „Țărilor coroanei sfîntului Ștefan”. Total locuitori: 20.886.000, din care maghiari abia în jur de 9 milioane. În timp ce nemaghiarii depășeau 11 milioane. Respec-

tiv: 3 milioane români, 2 milioane germani, 2 milioane slovaci, 1.800.000 croați, 1.100.000 sirbi, 473.000 ruși, 470.000 alte naționalități, la care mai adăugăm și cîteva sute de mij de evrei. Este probabil că numărul total al minorităților depă-

șea 14. Oricum, cele ce existau erau așa de bine reprezentate că depășeau pe departe populația ce dădea numele statului și care era net minoritar în propriul lui stat. Asta zic și eu model de stat național. Iar dacă am merge mai departe cu scormonitul, și am căuta originea celor 9 milioane de maghiari (mai bine zis maghiarizați) am constata cu surprindere că ei provin din minoritățile naționale enumerate mai sus printr-o foarte ciudată al-

chimie. Întîmplarea face să ne fi căzut în mînă ziarul Egyetértés din Budapesta numărul pe data de 29 ianuarie 1888. Nu mai puțin de 5 persoane minoritari pe jumătate maghiarizați cer schimbarea numelui ca să dispară orice urmă a originii lor. Pînă și Dl. Kohn cere să i se schimbe numele în Bányi. Asta într-o zi, dar într-un an, dar în zece ani, cîți vor fi fost? Toți aceștia au devenit maghiari neași, maghiari din tată în fiu (!).

Desigur, „quod licet Jovi, non licet bovi”, zice latinul, sau ce i se cuvine stăpînului nu-i de nasul servului. Ceea ce era perfect valabil și de la sine înțeles pentru statul „național maghiar” în deceniile sec. al XIX-lea, tipic multinațional, nu poate fi valabil într-un stat cu 89,47 la sută populație majoritară. Optică și mentalitate de profii.

Dr. Ion ARDELEANU

PARALELISME:

● CONTELE BETHLEN: 1935 ● LASZLO TOKES: 1994

Ilustru diplomat, Nicolae Titulescu, în calitatea sa de ministru al afacerilor externe al României, a dat un răspuns ferm interpelării făcute în Parlamentul României de către contele Bethlen. În cuvîntul său, reprezentantul Partidului Maghiar a declarat că „minorităților li se agravează situația pe zi ce trece datorită politicii duse de autoritățile române”. În cuvîntul său rostit la 3 decembrie 1935. N. Titulescu a spus:

„Să știe dl. Bethlen că în sufletul fiecărui român există suficient sentimente cavaleresti pentru ca să ținem seama de poziția dificilă în care se găsește cînd vorbește în calitate de minoritar. Ni s-a spus că am persecutat minoritatea ungară, pentru că de fiecare dată cînd un funcționar de origine ungară nu știe să se exprime în română, locul pe care-l ocupă este periclitat. Aș dori foarte mult să știu dacă în vechea Austro-Ungarie ar fi îndrăznit să albe un asemenea mod de exprimare și dacă ar fi ajuns la o situație, neglijînd să vorbească limba majoritară?”

Dl. Octavian Goga: Sub monarhia austro-ungară, se cerea funcționarilor de la căile ferate să și schimbe numele, maghiarizîndu-l; pînă și cel mai umil acar era obligat să și maghiarizeze umele.

Dl. Nicolae Titulescu: (...) Dumneavoastră veriți și ne spuneti aici de Bethlen că nu cereți privilegiul (...) Voi doriți atît de puțin egalitate, iar privilegiul curge atît de mult în sinele vostru încît voi nu vreți egalitate cu noi. Voi aveți boala persistenței imaginii pe retină și credeți că Ungaria milenară va reînvia! Dar ea niciodată, nu va reînvia!

Conte Bethlen, spunea alor vizitri: „Românii știu foarte bine ce vrea să facă din tratatul minorităților clasa politică conducătoare ungară! Ea vrea să aibă

un punct de sprijin străin pentru marea zi a revizuirii!” Noi v-am priceput și noi luptăm pas cu pas pentru ca o asemenea metodă să nu poată reuși. Noi sîntem — și vă declarăm aceasta cu deplină sinceritate în numele Guvernului român — partizanii egalității minoritarilor cu noi, dar o egalitate condiționată de un sine qua non indispensabil vieții de stat a României: conștiința că sînteți român ...

Minoritățile n-au avut și nu vor avea un apărător mai înflăcărat ca mine în drepturile lor de egalitate, dar cu condiția ca inima mea să-mi spună: minoritarul care vă vorbește, chiar dacă exprimarea sa nu este corect românească are sentimente românești.

Dacă este vorba însă de a ajunge la revizuire prin intermediul minorităților, vă repelăm: nu, niciodată, nici revizuire, nici exagerări în vîrtejtea unui tratat care nu a avut nicînd sensul pe care pretențiile voastre de națiune dominantă i le-au atribuit în trecut și i le atribuie și astăzi.

U.V.R. — Cluj

Un sondaj IRSOP relevă:

MAJORITATEA ROMANILOR SINT MULȚUMIȚI, DAR VOTEAZĂ CU OPOZIȚIA

Ultimul sondaj IRSOP cuprinde cîteva date cel puțin paradoxale. Astfel, din cei intervievați, 33 la sută cred că lucrurile merg într-o direcție bună în România (față de 29 la sută în luna septembrie), iar preturile, șomajul, criminalitatea îi înspăimîntă mai puțin. Probabil, s-au obișnuit cu relele perioadei de tranziție. De asemenea, a crescut numărul celor mulțumiți și foarte mulțumiți de felul în care trăiesc (38 la sută și, respectiv, 3 la sută), ca și al celor care cred că peste un an vor trăi mai bine — 35 la sută. Adunîte, procentajele celor mulțumiți și optimiști înțunesc: 76 la sută din totalul celor intervievați. S-ar putea deduce, logic, că ac-

tuala putere este agreeată, din moment ce a reușit să stabilizeze activitatea de producție, iar creșterea nivelului de trai al populației pare a fi evident.

Ciudătenia datelor IRSOP cuprinse în sondajul comandat de Fundația Soros constă în aceea că românii aceștia mulțumiți ar vota, totuși, cu Opoziția. Actualul arc guvernamental ar înfrîni, în cazul unor alegeri anticipate, doar 37 la sută din sufragiile populației. Pe cînd procentajul Opoziției ar atinge cifra de 56 la sută. Iată situația pe partide: PDSR poate conta pe 25 de procente, PNTCD — 12 la sută, PD — 11 la sută, PNLC — 9 la sută, UDMR — 7 la sută, PAC — 6 la sută,

PER — 6 la sută, PRM — 6 la sută, PSM — 3 la sută, PUNR — 3 la sută, PL-93 — 3 la sută, PDAR — 2 la sută, PSDR — 2 la sută. Cumulate, cifrele indică un avantaj substanțial al partidelor din Opoziție. Numai că intervine o nouă contradicție, care pune într-o lumină suspectă modul de realizare a sondajului. Se știe, românii au votat în primul rînd personalitățile politice și abia apoi partidele din care acestea fac parte. Într-un clasament al personalităților, cele care prezintă actuala putere sînt pe primul loc. Astfel, în frunte se află Adrian Năstase — cu 64 la sută, pe al doilea Ion Iliescu — cu 59 la sută, pe al treilea Emil Constantinescu — cu 53 la sută, apoi Nicolae Văcăroiu — 51 la sută, Petre Roman — 51 la sută, Oliviu Gherman — 43 la sută, Dinu Patriciu — 31 la sută. În cazul unui sondaj efectuat cu strictete științifică te-ai aștepta să existe concordanță între preferințele pentru unele partide și personalitățile pe care le reprezintă. Or, ultima anchetă IRSOP dezvăluie o situație atît de paradoxală, greu de crezut.

SE VA ADOPTA LEGEA CASELOR NAȚIONALIZATE?

După cum a afirmat recent dl. Ioan Gavra, vicepreședinte al Camerei Deputaților, Comisia juridică a acestei camere a dat aviz favorabil Legii caselor naționalizate, urmînd ca ea să fie în curînd dezbătută. Se știe, proiectul a fost adoptat în Senat, iar acum va fi discutat și în Cameră. Probabil, asta se va întîmpla abia după vacanța de iarnă. Oricum, cei foarte mulți care așteaptă adoptarea acestei legi pot fi încrezători că se apropie timpul ca ea să fie pusă la dispoziția celor care urmează să se ocupe de aplicarea ei.

Pentru o politică demografică adecvată

Asociația Fostilor Deținuți Politici din România, Filiala județului Cluj adresează Bisericii, Armatei, Parlamentului, Guvernului, tuturor partidelor politice și asociațiilor următorul apel:

Evoluția demografică din România, în ultimele două decenii și mai ales în perioada 1990—1994, prezintă o tendință mai mult decît alarmantă. Ea este datorată unei crize economice și morale mult prelungite, precum și lipsei unor măsuri eficiente de ocrotire a familiei și copiilor. Scăderea indicelui de natalitate la nivel național de la 25,4 la mia de locuitori în 1977, la 10,9 la mia de locuitori în 1993, apariția de anul trecut a unui spor natural negativ, corelată cu

dinamica mortalității, va conduce în următoarele decenii, prin însăși structura pe vîrste a populației, la o reducere a acesteia cu peste 2 milioane de locuitori, față de o evoluție normală. A pune în pericol viitorul societății românești, invocînd eventual condițiile economice precare, de care cei prezenți sînt direct răspunzători, poate fi considerată, de cel care ne vor urma, pe drept cuvînt, ca o trădare de țară.

Se impune adoptarea, de ur-

gentă, a unor măsuri eficiente. În acest sens propunem ca înainte de adoptarea bugetului pe anul 1995 să se analizeze cu obiectivitate și mai ales cu responsabilitate și următoarele soluții:

a. creșterea substanțială a alocațiilor pentru copii, în special a celor din familiile legal constituite;

b. Dezvoltarea și impulsivarea programului de sprijinire materială a familiilor tinere;

c. În condițiile în care există,

în prezent, peste un milion de șomeri, din care mai mult de jumătate femei, o creștere substanțială a ajutorului acordat acestora, pentru un număr mai mare de ani, dacă au copii în îngrijire în familiile constituite ar putea conduce atît la reducerea presiunii șomajului, cît și la un climat de siguranță al părinților pentru viitorul copiilor lor.

De asemenea ne exprimăm convingerea că Biserica, în primul rînd, învîntîndu-se, toate gradele, precum și alții vor găsi forțe necesare și formele adecvate prin care să contribuie la o redresare morală, efectivă și nu formală, a societății românești.

Tradiție folclorică

In urmă cu 60 de ani, dascăli înjmoși din județul Turda...

ciu" (Valentin Vișinescu), „Învățătorul Gheorghe Pascu, culegător de folclor" (Liliana Gruian) și „Cîntecul de cătanie în județul Turda" (Dumitru Funie)...

Manifestarea din comuna Mihai Viteazul se vrea un început pentru realizarea unui muzeu literar-folcloric la poalele Apusenilor...

Alături de colecția de folclor realizată de canonicul academician Ioan Micu Moldovan din Moldovenești...

Valentin VIȘINESCU

COMUNICAT

In vederea aplicării prevederilor Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași...

Pentru o corectă informare a locuitorilor municipiului Cluj-Napoca, vom prezenta, în serial, cazurile depistate.

(V.)

Table with columns: Nr. crt., Adresa, Struct. nr. cam., Supraf. (mp), Nr. pers., Numele și prenumele. Lists property addresses and owners.

BIROUL DE PRESA AL PRIMĂRIEI

PENTRU SĂNĂTATEA DUMNEAVOASTRĂ Gripa în anotimpul rece 1994-1995

Gripa este una din bolile infecțioase cu cea mai mare contagiozitate, determinată de virusurile gripale. Simptomele apar după o incubanță scurtă (18-36 ore)...

toate vârstele; 2) complicațiile pe care le poate declanșa (respiratorii, cardiace, neurologice, suprainfecții bacteriene);

3) malformațiile congenitale care pot să apară dacă infecția este contractată în primul trimestru al sarcinii; 4) mortalitatea crescută în special la persoanele vîrstnice (peste 65 ani) și la cele cu afecțiuni cronice...

Cînd apare gripa? Sezonalitatea. În funcție de zona geografică, gripa apare mai frecvent în perioada septembrie - martie...

La nivel populațional, gripa se manifestă prin epidemii sau pandemii.

Care este importanța pentru sănătatea publică?

Pentru sănătatea publică, gripa este importantă prin:

1) posibilitatea apariției unor perturbări mari ale activităților economice și sociale. (transporturi, învățămînt, sfera productivă - prin suspendarea lor), afectînd mase mari de populație de

Deoarece pînă la ora actuală tratamentul specific al gripei în general nu este eficace, prevenția rămîne o prioritate. Prevenirea îmbolnăvirii se poate face prin următoarele mijloace:

- vaccinarea antigripală în sezonul preepidemic previne îmbolnăvirea sau reduce gravitatea bolii; vaccinarea se efectuează la I.P.S.M.P.J. Cluj - Laboratorul de Epidemiologie.

- respectarea măsurilor de igienă individuală și colectivă, evitarea aglomerațiilor, limitarea vizitelor în spitale, creșterea rezistenței nespecifice a organismului prin alimentație echilibrată, exerciții în aer liber.

Rețineți!

Vaccinarea antigripală vă permite să evitați gripa sau să-i diminueați efectele pe o perioadă de câteva luni pînă la un an.

Dr. Irina BRUMBOIU MEDIC EPIDEMIOLOGIC INSPECTORATUL DE POLIȚIE SANITARĂ ȘI MEDICINA PREVENTIVĂ A JUDEȚULUI CLUJ

ODT MARIS, în colaborare cu Prefectura județului Cluj organizează azi, 20 decembrie, ora 10,00, în sala de ședințe a Prefecturii, o întrînire cu factorii de decizie...

INTILNIRE O.D.T. „MARIS“

Organizația Democratică a Tineretului „MARIS“ este o organizație neguvernamentală, non-profit, de și pentru tineret, avînd ca scop sprijinirea tinerilor în procesul de democratizare a societății.

cale și a organizat la Tg. Mureș întrînirea candidaților la funcția de primar cu tinerii municipiului; a organizat, în 1992, la Sighișoara, Festivalul de Artă Medievală, festival patronat de UNESCO...

Schimburi

Schimb apartament 2 camere Grigorescu cu similar Gheorghe. Tel 14-48-73. (308172) Schimb garsonieră confort I cu apartamentul 2-3 camere și diferență. Tel 17-46-37. (279765) Schimb 1 cameră bucatărie, baie, zona centrală cu 2 camere, bucatărie, baie. Tel. 13-78-26. (303940)

Inchirieri

Caut de închiriat 2-3 camere și spațiu comercial. Tel. 19-00-09. (303953)

Dau în chirie locuință și spațiu comercial. Tel 15-32-45. (303955) Caut de închiriat urgent garsonieră. Tel.19-90-09. (307974) Caut de închiriat garsonieră. Tel 17-31-49. (309051) Caut să închiriez două micobuse mari. Tel 18-59-66. (279619) Tineri căsătorii, căutăm pentru închiriat casă particulară cu curte Plata în lei. Tel 18-61-41. (308914) Caut apartament sau garsonieră pentru închiriere cu telefon, zilnic orele 9-17 la tel 19-33-12 sau 16-76 87. (303825) Caut garsonieră de închiriat. Tel 19 94-13 între orele 17-20. (30389)

Dau în chirie 1 cameră bucatărie, baie, telefon, zonă centrală, semimobilată pe termen lung. Tel. 13-78-26. (303941) Închiriez apartament 3 camere cu garaj și dependență în vila, lângă Grădina Botanică. Tel. 19-03-78 orele 9-16. (303958) Dau în chirie demisol în suprafață de 60 mp cu telefon, pentru depozit sau en-gros. Tel. 13-16-48. (309052) Dau în chirie apartament 3 camere, telefon, cartier Plopilor. Inf. tel. 054-64-28-23. (309026) Caut de închiriat garsonieră sau apartament 2 camere pentru familie serioasă. Tel. 12-19-24. (309034) Mediu, caut pentru închiriat garsonieră mobilată. Prefer Mărăști. Tel. 11-94-37 orele 17-22. (309054) Închiriez rochii de mireasă import; modele unicate. Tel 18-10-20. (279701) Caut chirie. Tel 19-49-49. (308962) Dau în chirie garsonieră ultracomfortabilă pe valută. Tel. 19-98-28. (279713)

Dau în chirie apartament: două camere mobilate, telefon, plată în valută. Tel 17-60-05. Cautăm de închiriat garsonieră sau apartament 2 camere în zona liniștită. Tel 18-70-31/19. Dau în chirie rulotă 12 mp amplasată în Piața Mihai Viteazului. Tel. 18-77-29. (308874) Închiriez locuință. Tel. 19-49-49. (308956) Dau în chirie casă 4 camere central cu telefon individual pentru pretenți și Tel 13-28-82 ora 17-21. (303799) Dau în chirie garaj. Tel 13-05-90. (303938) Caut gazdă. Tel 13-70-68 după ora 20 (303978) Caut de închiriat garsonieră. Tel. 14-48-67 (303737)

Hagău Miruna pierdut carnet de student. îl declar nul. (2799724) Hagău Rares pierdut carnet de student. îl declar nul. (279735) Pierdut factura seria X nr. 870504 pe numele Bărlean Ștefan. O declar nulă. (308994) Pierdut chei vîlă, iacăt și masină Ofer recompensă. Tel 17-58-56. (308997) Pierdut carnet student pe numele Pasăl Dan. îl declar nul. (309018) Pierdut cărnete CEC seriile: C8 0644651-0644675; 0136024-0136070; 0082376-0082400. Le declarăm nule. (309019) Beliga Gavril pierdut legitimație de veteran nr. 70191. O declar nulă. (303914) Pierdut chitanțier fiscal numărul 53451-534500. Se declară nul. (279758) Pierdut legitimație de bălăntică și carnet de student pe numele Bădău Codruța. Le declarăm nule. (279738)

Pierderi

Pierdut carnet de student pe numele Verșez, îl declar nul. (279771)

CULTURA

Festival MOZART

CONCERT CAMERAL
● OFRANDE ALE SECOLULUI XX ●

Fără îndoială, particularitatea Festivalului clujean MOZART constă în exigența științifică a întocmirii programelor sale; fără poleială înșelătoare, fără comerciale reclame de tot felul aluzându-se de emblema genialului salzburghez, festivalul este, în cel mai înălțător mod, sublim în profunzimea sa, o eternă ofrandă adusă compozitorului nepereche.

Iată dar că actuala ediție, a IV-a, a adus cu sine și o puternică amprentă de originalitate: includerea unui concert de lucrări contemporane dedicate sau inspirate de Mozart. Precedată de un simpozion al cărui invitat de onoare a fost dl. Robert Levin (SUA), muzicolog, compozitor, pianist și dirijor de o excepțională valoare în ceea ce privește cercetarea și finisarea unor lucrări mozartiene rămase neterminate, manifestarea din 15 decembrie de la Academia de Muzică a reunit câteva din formațiile și muzicienii de prestigiu ai Clujului.

MECANISMUL TENTAȚIEI MOZARTIENE

Ultima filă din festival — simfonicul de vineri 17 dec. a readus în prim plan prezența fascinantă a „expertului” în materie de Mozart, Robert Levin, personalitate pe care publicul nostru a avut șansa de a o cunoaște din chiar prima zi a festivalului, prin intermediul partiturii Requiem-ului semnată Mozart—Levin (variante epurată de stângăciile bine intenționate, dar din nefericire diletanțului Süßmayr. La ora actuală, versiunea Levin este fără îndoială cea mai valoroasă și mai curând, din respect pentru Mozart versiunea Süßmayr-iană va fi categoric înăbușată).

Muzicolog, pianist și dirijor american, mozartologul Robert D. Levin și-a asumat dificila res-

ponsabilitate de a finaliza lucrări rămase într-un suspans tipic pentru imprezibilul Mozart, calculând posibilități și limite, primejdii și revelații, pe care un atare demers compozitional le conține. Este și cazul celor patru opusuri incluse în programul concertului final: Concertul în Fa major pentru oboi, Dublul concert pentru vioară și pian, Simfonia concertantă pentru patru suflători și orchestră și Simfonia concertantă în La major, lucrări cărora însuși Mozart le-ar fi invidiat soluțiile finale, aplaudindu-le în cele din urmă, alături de publicul extasiat din seara concertului zilei de 17 decembrie. Secția aurea a concertului s-a convertit în improvizatia maestrului Levin, pe teme în stil mozartian oferită de public: un joc simplu, neconvențional, extrem de incitant pentru cei ce-l priveau. În lumi-

Interesantă a fost de urmărit opțiunea stilistică, marea gamă de nuanțe, în care ideea mozartiană (fie ea citat, fie doar inspirație sau chiar speculație motivică) a cunoscut cele mai neașteptate avatari. De la senina glumă muzicală a austriacului Ferdinand Weiss („Amadeomania”) și pînă la umorul fin, cu tentă persiflantă, a recent compusei piese „W. A. Mozart-sound introspections” de Aurel Stroe, drumul parcurs a fost marcat de piese „cu greutate”, de o tulburătoare elaborare, cum ar fi „Il magico flauto di Severino” (Adriana Berci — flaut și Ninuca Oșanu Pop la pian); „Meditații über K.V. 499 de Hans Peter Fürk (excepțional redactate de „Cvartetul Transilvan”) și lucrările Violetei Dinescu.

O mențiune specială interpretelor, ce au înțeles responsabilitatea unor atari prime audiții (de mare valoare, duetul Diana Ligeti — Daniel Goiti!).

Cristina Monica BOTA

na concertului final și a celui de debut, două momente festiva-liere de mare tinută ce s-au constituit în miezul săptămânii Mozart, își cer dreptul la recapitulare. Antepenultimul traseu al festivalului l-a constituit Simpozionul de muzicologie menit să teoretizeze chintesenta celei de a patra ediții a Festivalului Mozart. Replicile compozitorilor secolului nostru la universul muzicii lui Mozart sint, s-a văzut și în penultima seară a festivalului, variate ca expresie de la compozitor la compozitor, caracterizându-le însă același mecanism al tentației mozartiene. În loc de cortină la Festival vă propun un gând al maestrului Levin desprins dintr-un recent interviu: „... în viața unui artist, motivația deciziilor sale e mai importantă decît finalitatea acestora”.

LIANA GOTĂ

În duminica de dinaintea Nașterii Domnului — a Sfinților Părinți după trup al Domnului (18 decembrie a.c.) — la Biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli” din Cluj-Napoca (str. M. Gorki nr. 34, cartierul Dîmbul Rotund) a fost oficiată rugăciunea de binecuvîntare și stropirea cu apă sfințită a noii construcții, ridicată în perioada 1991—1994. Sfînta Liturghie Arhierescă a fost oficiată de P.S. dr. Irineu Bistrișeanul, Episcop-ovicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, împreună cu un sobor de preoți, din care au făcut parte, printre alții, părintele Gavril Relia — cel care a contribuit la înființarea parohiei ortodoxe din Dîmbul Rotund și care, cu câteva decenii în urmă, a pus bazele

Duminică, la Biserica „Sfinții Arhangheli”

primei biserici ortodoxe din cartier, părintele paroh Nicolae Oprîș etc. A fost citită Evanghelia Sf. Matei, cu genealogia Mîntuitorului, iar în predica sa, P.S. Irineu Bistrișeanul s-a referit la umanitatea personalității Mîntuitorului, la faptul că El a fost un personaj istoric real, nu o legendă și care, prin harul Său se află mai presus de tot și de toate, vechind-ne din veșnicia și nemurirea Sa.

S-au auzit apoi, umplînd spațiul, cele mai cunoscute și mai iubite colinde românești, interpretate de corul bisericii (condus de părintele paroh Oprîș), precum și glasurile pure ale

copiilor (din corul condus de tinărul teolog Nicolae Dragoș Oprîș), colindele și cântările de Crăciun amintind de lumea copilăriei regăsite de oameni prin nașterea pruncului divin.

În finalul ceremoniei, domnul Ioan Țîrțan, patronul firmei „Iza” din Cluj-Napoca, a oferit copiilor aflați de față daruri de Crăciun. Părințele paroh, Consiliul parohial al Bisericii „Sfinții Arhangheli” mulțumesc sponsorilor care au făcut posibilă înălțarea noii biserici, celor ce se vor chema de aici înainte ctitori și binefăcători ai sfîntului locașului acestuia: societățile comerciale

GALA NAȚIONALĂ
A PĂPUȘARILOR

MAGII CEI BUNI ȘI TAINILE BUCURIEI

Această primă ediție a galei a fost o reușită pentru toată lumea. Dar poate cei mai cîștigați au fost păpușarii pentru că s-au văzut cu adevărat nu ca în întîlnirile ocazionale, iar la această gală au fost numai bijuterii, spectacole alese pe sprinceană și cu un bogat palmares, așa că păpușarii au fost magii cei buni care au împărțit daruri bogate din această lume plină de duioșie, mister, mult umor și senin, uneori tristețe. Stiluri diverse și mode strălucitoare prin imagine și imaginație, prin tilcul atins la coarda sensibilă, au trecut ca într-un vârtej de lumină în toate aceste zile.

Ziua de 16 a debutat cu VI-TEAZUL LACZLO a lui PALLYI JANOS, cunoscut deja în viața noastră teatrală ca actor păpușar, jongler, acrobat, animator al teatrului de stradă. Teatrul „Kolibri” din Budapesta a fost prezent cu două spectacole, VIERMIȘORUL MATYI și CARNIVALUL ANIMALELOR, unde experimentul și-a spus cuvîntul, păpușile căpătînd multe alte semnificații decît cele cu care am fost obișnuiți. Balada prințului din Levant ce îndrăgea vîntoarea, nemuritorul poem tragic al lui Ștefan Augustin Doinaș a căpătat spectrul unui mi-

racol în mîinile, pricepute ale păpușarilor din Brașov, unde MISTREȚUL CU COLȚI DE ARGINT și-a rețrăit frumoasa spusă. Impresionant prin semnificația limbajului și alunecarea sensurilor ca și impresionantul Joe păpușeresc a făcut din FETIȚA CU CHIBRITURILE un basm tragic „al omului de lingă tine”.

Ziua de 17 decembrie n-a fost mai puțin diversă. Teatrul din Bacău a intrat pe scena galei cu un music-hall intitulat FACEREA LUMII. Cuminte și cu o caligrafie fină, în stil tradițional și cu mult bun simț a venit teatrul de păpuși din Tîrgu-Mureș, cu DOUA IMPARATESE. Botoșănenii au adus pe scena galei un curaj deloc infatnat și un punct de vedere ce a impus și chiar a creat unele discuții în cadrul colocviului, cum a fost cea în jurul spectacolului JURNALUL LUI APOLODOR. O altă reușită a teatrului de păpuși din Botoșani a fost ADAM și EVA, MAN-SHOW: discret, fin, cuceritor prin filigram.

Închiderea festivalului a fost sărbătorită cu un spectacol considerat de toată lumea o excepție printre excepții: MOTANUL ÎNCĂLȚAT al Teatrului „Puck” din Cluj, în viziunea scenică a lui Tudor Chirilă. E un spectacol rafinat și de un fin gust al înțelegerii basmului, ca punct de pornire pentru o disertație asupra binelui și răului în această lume, cu multă veselie, dar și mai multă viclenie, pe care trebuie s-o ai chiar în fața morții. Păpușarii: Doina Defica, Frunzina Anghel, Dana Porumb, Lucian Tănase, Claudia Hartmann au minuit un miracol, pentru că asta au fost păpușile doamnei Eugenia Tărășescu Jianu (care a și primit PREMIUL festivalului pentru întreaga activitate) într-un decor inspirat alcătuit de Epaminonda Tiotiu.

Ziua de 18 a fost ziua COLOCVIULUI, care, spre surprinderea tuturor, a intrat foarte puțin absent. Cu farmecul și umorul fin ce-l însoțesc, domnul Valentin Silvestru a fost moderatorul unui spectacol de idei rarism, pentru că aici s-a spus aproape tot, de la condiția păpușii în lumea spectacolului contemporan, pînă la problemele păpușarului, cele sufletesti și cele pecuniare. De fapt, tema colocviului a și fost: „TEATRUL DE PĂPUȘI ÎNTRE IERI ȘI MINE, ÎNCOTRO?”.

Pregătirea pentru o nouă gală, din decembrie 1995, a și început, după cum spunea directorul Tudor Chirilă. Și probabil că la ediția următoare vor fi alte probleme dar scîlpirea irepetabilă a diamantului s-a produs aici și acum.

DORIN SERGIU

MIHAI PINZARU — PIM:

„Cartea de caricatură
va deveni document istoric...”

Mihai Pinzaru — PIM este foarte cunoscut ca un practician al umorului grafic, caricaturist, portretist. Ca profesie este inginer, în prezent ziarist la „Zig-Zag Magazin”. A lucrat în presă și înainte de 1989. Prezent în expoziție în țară și peste hotare. Ca ziarist caută ca prin scrisul său să aibă concizia dovedită în desenele sale. O muncă

Mihai Pinzaru — PIM, ce au intervenit în caricatură românească după 1989?

— Consider momentul Decembrie 1989 de mare libertate. Niciodată nu am fost un tip legat, răstăcat. Pentru că am avut și acest deosebit care este arta. A existat acea cenzură turată a sistemului dictatorial, pe principiul pinzei de pîianjen. A fost luptă cu cenzura, paradoxal a fost benefică creatorilor. Această luptă ne-am cizelat-o ca de a transmite mesaje. A devenit din ce în ce mai publică și not, dar și publică. Omul este inteligent. Dovada

cea mai bună o constituie bancurile. Refuz să cred că la ora actuală ne mai poate ideologiza cineva, asta era confiscarea noastră. Ne-am eliberat de frii, depindem de fiecare. Paradoxul ceea ce făceam înainte se potrivește exact cu ce se întâmplă acum. Caricatura a devenit un senzor avizat al societății noastre.

— Un punct dureros, absența cărții de caricatură.

— Aveți multă dreptate. Dețasamentul caricaturistilor români este, a fost și va fi permanent bun. Dar să scoțăm o carte de caricatură în tranziție e o

problemă financiară. Apar cărți care au ilustrații puține. Un zinc cu ilustrație mărește costul unei cărți. Situația optimă e să fii artist editor, cum este Ștefan Popa-Popa's, care are o firmă particulară, dar puțini sint ca el. Cartea de caricatură va deveni document istoric, dacă noi vom reuși să fim istorie vie contemporană imediată.

— Sprijină UAP-ul caricatura la adevărata ei valoare?

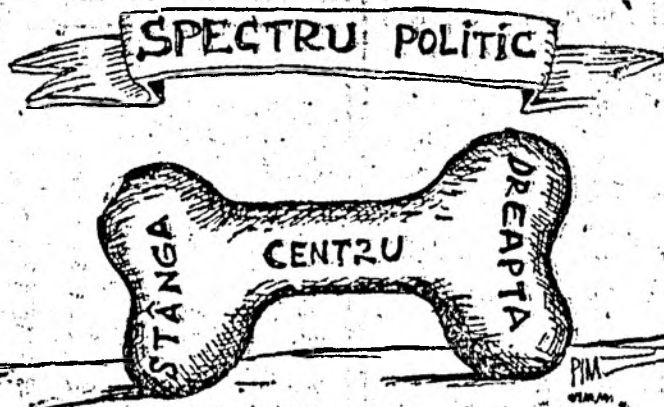
— Raportîndu-mă strict la viața caricaturistilor, UAP-ul prin bonzii care au rămas la conducere, consideră caricatura un gen minor. Eu am curajul să-l sfidez, să le arunc provocarea... Avem caricaturisti care îndeplinesc toate cerințele artel și care sint desconsiderați de marii plasticieni. Înțeleg că altul e travaliul la o pînză, la o frescă, dar și noi putem face așa ceva, de pînă de cliențelă. Care este pînă noastră imediată de desfacere? Presă, un album, o carte, o ilustrație un spot publicitar. UAP-ul și-a luat mîna de pe noi. Cu Ștefan Popa-Popa's am pus la cale un plan amplu prin care caricatura românească să stea la aceeași masă cu marii plasticieni. Dar ea în toate domeniile și în cea noastră există orgolii, sclî-

fosiți, partizane, camarile, găști și nu toate au în comun valoarea.

— Ce va fi în 1995?

— Sper să aducă un album „PIM 100” și poate niște contracte cu edituri și studiouri particulare mai ales. E o dorință să putem lucra. Pentru că un caricaturist, dincolo de desenul pe care-l face, este deopotrivă, regizor, scenograf, interpret, mînuitor.

DEMOSTENE ȘOFRON

Desen de Mihai Pinzaru-PIM

